

Asia: VN/15267/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi ulkomaisten sijoitusten seurannasta ja lupamenettelyistä

Lausunnonantajan lausunto

1. 1 § Lain tarkoitus

Kuntaliitto kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

2. 2 § Määritelmät

Sijoituslupalain ulkomaisen sijoituksen määritelmä lähtee siitä, että ulkomaisella sijoituksella tarkoitetaan toimenpidettä, jonka ulkomainen sijoittaja toteuttaa suoraan tai välillisesti luodakseen suoria yhteyksiä toimenpiteen kohteeseen harjoittaakseen taloudellista toimintaa Suomessa.

Määritelmä laventaa sijoituksen määritelmää sen sanamuodon mukaista tulkintaa pidemmälle. Lakiehdotuksen useissa pykälissä käytetty termi on kuitenkin ainoastaan sijoitus, joka sanamuodon mukaisesti tulkittuna on paljon määritelmän mukaista termiä suppeampi. Mikäli tarkoitus on, että pykälässä on tarkoitettu viitata tähän määritelmän mukaiseen laajempaan muotoon, olisi selvyyden vuoksi tärkeää, että määritelmää käytetään johdonmukaisesti pykälätekstissä sen muodossa ”ulkomainen sijoitus”.

3. 3 § Seurannan kohteet

-

4. 4 § Uutta liiketoimintaa luovat sijoitukset seurannan kohteina

-

5. 5 § Luvan hakeminen

-

6. 6 § Omistusosuuksien tarkastelupisteet

-

7. 7 § Ääniosuuden laskeminen osakeyhtiössä

-

8. 8 § Lupamenettely ja lupaviranomaiset

Näkemyksemme mukaan lakiin olisi hyvä harkita sisällytettäväksi kilpailulain 3 luvun 10 §:n tavoin mahdollisuus lupaviranomaiselle ottaa lupa-asia uudelleen käsiteltäväksi, jos jokin päätöksen perusteena oleva tosiseikka on muuttunut olennaisesti, jos sitoumuksia rikotaan tai jos päätös on perustunut osapuolten toimittamiin puutteellisiin, virheellisiin tai harhaanjohtaviin tietoihin. Myös tämän ehdon rikkomisen linkittäminen seuraamusmaksuun olisi hyvä selvittää.

9. 9 § Ehtojen asettaminen

-

10. 10 § Asian raukeaminen

-

11. 11 § Poikkeus luvan hakemisvelvollisuudesta

-

12. 12 § Luvan myöntämättä jättäminen

-

13. 13 § Lupaviranomaisten tiedonsaantioikeudet

-

14. 14 § Tietojenantovelvollisuus

-

15. 15 § Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen viranomaiselle

-

16. 16 § Lain kiertäminen

-

17. 17 § Menettely lain laiminlyönnin tapahtuessa

Lakiin on nyt otettu uusi säännös yrityskaupan mitättömyydestä, mikäli lain soveltamisalaan kuuluvissa yritysostoissa ei ole haettu lupaa yrityskaupan toteuttamiselle. Hallituksen esityksen perusteluosiossa on esitetty ministeriön käytössä olevia keinoja puuttua mitättömyystapauksissa asiaan, mutta ei yksiselitteisesti säädöstasolla. Näkemyksemme mukaan ministeriön käytössä olevia keinoja olisi hyvä tuoda säädöstasolle.

18. 18 § Uhkasakko

-

19. 19 § Seuraamusmaksu

-

20. 20 § Seuraamusmaksun määrääminen

-

21. 21 § Seuraamusmaksulautakunta

-

22. 22 § Seuraamusmaksun määrän kokonaisarviointi

-

23. 23 § Seuraamusmaksun määrä

-

24. 24 § Seuraamusmaksun täytäntöönpano

-

25. 5 luku Erinäiset säännökset

-

26. Laki sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

-

27. Muu asia, jonka haluatte tuoda työryhmän tietoon

Kuntaliiton mukaan lainsäädännön valmistelussa olisi hyvä arvioida tehottomuussäätelyä kansallisen turvallisuuden vaarantaviin sopimusjärjestelyihin puuttumiseksi.

Perusteluosiossa on todettu, ettei lailla ole tarkoitus puuttua kolmansien kanssa tehtäviin sopimuksiin. Tällaisiin kolmansien kanssa tai järjestelyn osapuolienkin kesken tehtyihin sopimuksiin, jotka vaarantavat kansallisen turvallisuuden, olisi hyvä kuitenkin harkinta keinoa puuttua lakiin otetulla säännöksellä joko sopimuskautta lyhentämällä tai toteamalla nämä sopimukset tehottomiksi. Nyt esitetyssä muodossa toimenpiteet voivat koskea yrityskaupan osapuolia, ei kolmansia osapuolia. Kuitenkin tosiasiallisesti sopimuksia kolmansien osapuolten kanssa on voitu tehdä ennen kuin lupaa sijoituksen tekemiseen on haettu lainmukaisesti tai lupapäätöksen jälkeen vastoin asetettuja ehtoja. Yleensä sopimusosapuoli ei voi saada suojaa tilanteessa, jossa toimitaan lain vastaisesti. Kyse on joka tapauksessa korkean kynnyksen puuttumisesta vain tilanteissa, joissa on kyse kansallisen turvallisuuden vaarantumisesta.

Kunnat käyttävät ulkopuolisia palveluntarjoajia kriittisen infrastruktuurin ylläpitotehtävissä esim. satamissa, energia-, vesi- ja jäteyhtiöissä. Mikäli joku näistä yrityksistä olisi saanut päätöksen sijoituksen mitättömyydestä, kunnan olisi tarpeellista tietää asiasta. Kunnalle voi esimerkiksi syntyä

intressi purkaa sopimuksia tällaisten yritysten kanssa. Ilman tietoa mitättömiksi katsotuista
yritysjärjestelyistä, se on mahdotonta.

Lehtimäki Riikka
Suomen Kuntaliitto ry